

Луганщина розширила театральний «СвітОгляд»

Світлана Максименко

Сцена з вистави «Шинель» за М. Гоголем. Сумський театр драми та музичної комедії ім. М. Щепкіна.

левими люстрами і затишною залою на 392 місця. Театр! З'явився він у місті з приходом молодого команди фахівців – патріотів з Луганського українського театру, які не погодились стати частиною так званої ЛНР (частина цього колективу й досі працює на окупованій території). Головний режисер театру – Володимир Московченко, заслужений діяч мистецтв України, випускник харківської театральної школи, цікавий, досвідчений режисер; Ірина Лубська (його дружина) – сценограф; а ще – юна команда акторів та адміністрація на чолі з молодим директором Сергієм Дорофєєвим – уся ця група сміливців завзято працює.

Звісно, поміняти обласний Луганськ на невелике провінційне нетеатральне і неукраїнське за настроєм місто – це, як на мене, акт громадянського вибору, вельми принципового для згаданих митців, адже світоглядна позиція режисера, актора сьогодні є визначальною.

Отже, місто – порожнє. Хто ж прийде до театру? Коли я побачила надзвичайно гарну афішу з красномовною назвою «СвітОгляд» (отже, йдеться про формування світоглядної чи націєтворчої ідеї засобами театру), відразу пригадалося: «актор сьогодні більше, ніж актор»... На вулиці стала свідком такого епізоду: мама з донькою підходять до афіші, дівчинка просить (російською, звісно ж, мовою): «Мамо, я хочу подивитися!», а мама відповідає: «Йдемо звідси, це – український театр». Красномовна картинка, яка може свідчити про те, що потреби в театрі як

націєтворчій інституції у міській громаді, очевидно, немає. Місто не має духовної потреби в українській культурі, йому бракує театральних традицій. Тому (в цьому контексті) рівень показаних на фестивалі вистав і їхній соціокультурний резонанс був архіважливим.

Поява вже трьох перших вистав, поставлених знаковими сучасними українськими режисерами: «Конотопська відьма» Г. Квітки-Основ'яненка, «Хазяїн» І. Карпенка-Карого, «Ніч перед Різдом» за мотивами М. Гоголя (діалоги М. Старицького) – одна краща за іншу, викликала позитивний глядацький резонанс і виконала надзавдання фестивалю!

Прем'єра реп-опери «Конотопська відьма» Луганського обласного академічного українського музично-драматичного театру з сучасними пісенними текстами, прекрасною роботою балетмейстера, молодого енергією виконавців та фантазією постановників стала чудовим заспівом фестивалю. Режисер Володимир Московченко вміло використав засоби пластики, вокалу, музики, яскраву театральну форму стилізованого українського побуту (сценограф І. Лубська), що стала зрозумілою і близькою широкому колу молодих містян. В. Московченко створив «Конотопську відьму» з сучасними соціополітичними алюзіями: за гречку, через нашу тупість, наше бажання шукати відьом скрізь, але тільки не в собі – ми обираємо Сотників (читай далі...) напівосвічених, сексуально занепокоєних, що

Сцена з вуличної вистави «Лісова пісня» за Лесею Українкою. Режисер Сергій Павлюк. Херсонський театр ім. М. Куліша.

Сцена з реп-опери «Конотопська відьма» за Г. Квіткою-Основ'яненком. Режисер Володимир Московченко. Луганський обласний український музично-драматичний театр.

дбають лише про власні потреби. Це яскраве, пластичне, естетичне, ігрове, стилізоване, в сучасних танцювально-музичних ритмах українське видовище! Я розмовляла з місцевою журналісткою, яка разом зі своїми колегами дивилася згадану виставу чотири рази. Отже, молодий театр знаходить порозуміння з глядачем, а це вкрай важливо.

Експертна рада (у складі театрознавців М. Котеленець, Е. Загурської, С. Максименко) відзначила виставу луганців «За найкращий акторський ансамбль». Гру Дарини Штомпель у головній ролі Олени визнано «Найкращою акторською роботою».

Друга вистава – «Хазяїн» І. Карпенка-Карого Миколаївського українського театру драми і музичної комедії в прекрасній режисурі Максима Голенка (перемога в номінації: «Найкраще режисерське вирішення»). «Хроніка українського бізнесу» – так визначив її жанр постановник. Тобто класична комедія Карпенка-Карого в інтерпретації миколаївських митців прозвучала як трагедія людини – Терентія Пузиря, котрий, «зашорений» власним бізнесом, руйнує довкола себе найрідніше оточення: пригнічена, розтоптана дружина, дочка з вивихами... А далі – саморуйнація... Відмінна сценографія: подіум, на якому працює елеватор-підйомник, де живуть герої, «п'ють» пше-

ницю і розкидаються нею. Тобто хліб тут стає символом і грошей, і самовиродження. Чудові акторські роботи з безсумнівним лідером. Андрій Жила, заслужений артист України, за роль Терентія Пузиря удостоївся нагороди в номінації «Найкраща акторська робота».

Вистава третього дня фесту стала апофеозом театральності в Сіверодонецьку. Цьогорічний лауреат премії ім. Леся Курбаса Андрій Бакіров, головний режисер Чернігівського театру, з виставою «Ніч перед Різдвом» буквально підкорив залу (перемога в номінації «Найкраще пластичне вирішення», Андрій Бакіров, Катерина Гриськова). Досі в глядацькій залі виразно простежувалася відсутність традицій театральної культури: люди не знають, як поводитися під час перегляду. Директор театру розповідав: хлопчик сміється, а мама його штовхає, мовляв: «Сиди тихо – ти в театрі!». Уявляєте, як важко працювати акторам без живої реакції, при «німому» глядачеві?! І коли після перегляду вистави чернігівців зала вибухнула оваціями, стало зрозуміло: крига скресла. Бар'єр подолано! Глядачі, нарешті, зрозуміли: якщо живе мистецтво, то й реагувати на нього можна розкуто! Зустріч із трьома сучасними прочитаннями української класики зробила свою справу.

Фестиваль увібрав широкий географічний та художньо-естетичний спектри сучасного українського театру: це і львівський «Гамлет» у режисурі Олексія Кравчука в театрі «І люди, і ляльки» (номінантка Надія Крат за роль Гамлета), і вистава «Енеїда» Донецького обласного драматичного театру (м. Маріуполь). Переможцем у номінації «Найкраще візуальне вирішення» визнано «Шинель» за М. Гоголем (Сумський обласний театр драми та музичної комедії ім. М. Щепкіна); в номінації «Найкраще музичне оформлення» переміг Сергій Павлюк (вистава «Лісова пісня» Лесі Українки, Херсонський обласний музично-драматичний театр ім. М. Куліша).

Підсумовуючи, можна сказати, що фестивальна програма досить переконливо репрезентувала українську та світову класику засобами сучасного театру. Як на мене, для міста, котре ще не зовсім визначилося, до якого ідеологічного полюсу пристати, якої нації вони діти, мажорне звучання української культури прозвучало вагомим аргументом.

Театр може перемагати, коли цього не вміють зробити політики. Тому творче починання Луганського українського музично-драматичного стало важливим і знаковим. Тут відбулося професійне єднання митців, які висловили свою громадянську позицію. І в цьому, власне, найважливіша місія «СвітОгляду».

Сцена з вистави «Гамлет». Режисер Олексій Кравчук. Львів.